

HAYIRSEVERLİK VE DİNİMİZİN SOSYAL SORUMLULUĞU

Kâle Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem:

دِرْهَمُ الرَّجُلِ يُنْفِقُ فِي صِحَّتِهِ خَيْرٌ مِنْ عِتْقِ رَقَبَةٍ
عِنْدَ مَوْتِهِ

Dirhemü'r-racülin yünfiku fî sihhatihî hayrûn min itki rakabetin inde mevtihî.

Ebu's-Şeyh *rahmetullahi aleyh*, Ebû Hüreyre *radiyallahu anh'ten* rivayet etmiş ki Peygamberimiz, serverimiz, Muhammed-i Mustafâ *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz şöyle buyuruyorlar:

a. Kişinin Sıhhatli Zamanındayken Hayır Yoluna Verdiği Bir Dirhem

Dirhemü'r-racülin yünfiku fî sihhatihî hayrûn min itki rakabetin inde mevtihî. "Kişinin sıhhatli zamanındayken hayır yoluna infak ettiği, verdiği bir dirhemi, öleceği zaman yatağında köle âzat etmekten daha kıymetlidir, daha hayırlıdır!"

Bir köle âzat etmekten daha kıymetlidir!

“Sağlığında iken verdiği bir dirhem, ölüm döşeginde iken âzat edeceği bir köleden daha sevaplıdır, daha hayırlıdır.”

Dirhem ve dinar o zamanın paralarının isimleridir. Altın paraya dinar, gümüş paraya da dirhem derler. Gümüş para o kadar çok kıymetli değil. Altın para kıymetli, gümüş para şimdiki zamanın bozukluğu gibi...

Köle âzat etmek çok sevaplı, çok büyük mükâfatı var. Köleyi almak da satmak da bayağı pahalı. Onu bu devirde belki bir araba almaya benzetebiliriz. Herkes araba alamıyor çünkü parası yetmiyor. Araba almak kolay olmuyor. Onun için ancak parası olan alabiliyor. İyisini de herkes alamıyor. Parası yetmeyen mecburen gidiyor; kullanılmış, çarpılmış, tamir görmüş falan alıyor. Ama yine de araba sahibi olmak herkesin gücünün dâhilinde değil, herkes alamıyor.

O devirde köle almak da öyleydi. Köle de herkesin para yetirip de yapabildiği bir şey değildi. Köle, onun bütün işlerini boğaz tokluğuna yapardı. Asgarî maaş, emeklilik, ikramiye, bir şey yok! Boğaz tokluğuna malı istediği gibi kullanırdı. Yalnız Peygamber *sallal-*

lahu aleyhi ve sellem Efendimiz, kölelere merhamet etmenin, iyi davranmanın, insanın kendi yediğinden ona yedirmesinin, giydiğinden giydirmesinin sevap olduğunu beyan etmiştir. Ve köle âzat etmenin çok sevap olduğunu bildirerek köleleri mümkün oldukça hürriyetine kavuşturmaya teşvik etmiştir.

Ama köle; “Otur.” dediği yerde oturur, “Çalış.” dediği yerde çalışır, “Git.” dediği zaman gider; adamın bütün işlerini yapar. Hem de parasız, boğaz tokluğuna!

“Git hurma bahçesini çapala.”

“Baş üstüne.”

“Git hurmaları topla.”

“Baş üstüne.”

“Git hurmaları filanca dükkâna ver, kuyudan su çek, bahçeyi sula, odunları topla...”

“Baş üstüne.”

Adama büyük yardımcı. Büyük kıymeti var. Bozuk para nerede bir güzel araba, *Mercedes*, *Volvo* veya *Volkswagen*, *Passat* nerede?!.. Bir insanın her işini kendisinin yapmak zorunda kalması; odununu sırtında taşıması,

çamaşırını kendisinin yıkaması, suyunu kendisinin getirmesi nerede bir yere oturup da birisine “Şunu getir.” diye söyleyip onun da o işleri yapması nerede?!..

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*; “Sağlığında bir dirhem verirse tam vefat edeceği zaman bir köle âzat etmekten daha hayırlı!” diyor.

b. Hayrını Hasenatını Sağlıklı İken Yap

Bu konuda bir başka hadîs-i şerîfi var. Peygamber Efendimiz o hadîs-i şerîfte buyuruyor ki;

تَصَدَّقْ وَأَنْتَ صَحِيحٌ شَحِيحٌ

Tasaddak ve ente sahîhün şehîhün. “Parayı severken, içinde para arzusu kuvvetli iken, o cimriliğini kır; hayrını hasenatını sağlıklı iken yap!” buyuruyor.

Bakâe ve tehâfül-fakr.

“Aman ben paraları verirsem çoluk çocuşuma bir şey kalmayacak! En iyisi ben bunları vermeyeyim, depo edeyim, doldurayım...” diye fakirlikten korktuğun ve “Daha çok yaşa-

rım inşaallah, daha gencim, ölmem.” dediğin zaman vermeye dikkat et.

Necip Fazıl’ın;

Arzular kanımda bir çağlayan şırıl şırıl

dediği gibi; daha çok yaşarım, dur bakalım, çocukları evlendireceğim, torunları göreceğiz, torunların torunlarını göreceğiz vs... Yaşamayı ümit ettiğin, fakirlikten korktuğun, sağlıklı olduğun zaman, içinde mal sevgisi, arzusu capcanlı iken ver! O zaman kıymetli. Bu şartlarla, öyle iken vermeyi tavsiye ediyor.

Ve hayır yapmayı tehir etme!

Ne zamana?

Vefat edeceğin zamana tehir etme! O vefat edeceğin zaman diyeceksin ki;

“Falanca yerdeki tarlamı Merkez Kur’an Kursuna verdim, filanca yerdeki dükkânımı filanca Kur’an Kursuna vakfettim. Falanca mülkü filanca akrabama verdim. Şunu şuna, şunu şuna verdim, şu onundur, şu onundur...”

O zamana tehir etme, zaten onun olacak! Sen böyle desen de demesen de ruhunu

teslim edince zaten mirasçılar çullanacak. Zaten onun bunun olacak. Sen hayır yapsan yapmasan da olacak. Nasıl olsa mal başkasının oluyor. Saniyeler kalmış, dakikalar veya saatler kalmış. Öyle değil! Peygamber Efendimiz; “Sağlıklı iken mal sevgisi varken yaşamayı umuyorken fakirlikten korkuyorken bütün bu duygularını yenip hayrını o zaman yap!” buyuruyor. Burada şu kadarcık bir bozuk para harcamanın ölürlen çok çok hayırlar yapmaktan daha hayırlı olduğunu öğrenmiş oluyoruz.

Allahu Teâlâ hazretleri hepimize hayır hasenât yapma fırsatı, sevgisi, duygusu ihsan eylesin.

c. Sadaka Vermekten Mal Azalmaz

Beni çok duygulandırdığı için Peygamber Efendimiz’in bir başka hadîs-i şerîfini de yine bu münasebetle nakletmek isterim. Peygamber Efendimiz yeminle söylüyor ki;

“Vallahi hayır yapmaktan, zekât, sadaka vermekten mal azalmaz!”

Peygamber Efendimiz yemin ediyor.

Neden?

Çünkü bir hayır sahibi Allah'ın sevdiği veçhile bir hayır yaparsa Allah onun kat kat fazlasını ona ihsan eder. Allah *celle celâlüh*, hayır yapmaktan çekinip sıkılıp cimrilik yapmanın da malına telefata verir. Hadîs-i şerîfte;

“Yangın, zelzele vs. zekâtın, öşrün verilmemesinden olur!” diye bildiriliyor.

Neden?

Sen malını -gocunuyorsun, sakınıyorsun- vermekten korkuyorsun. Elimden kaçarsa diye korumaya çalışıyorsun, Allah da sen öyle istediğinden aksine onu elinden bir vesile ile alıyor!

Adapazarı'nda bir arkadaşı hiç unutmam. Bizim vakfımızda toplantı yaptık. Ramazan geliyor. Daire tuttuk; namaz kılınacak, iftarlar verilecek. Para toplayalım dedik. Arkadaş çıkardı; “Ben şu kadar vereyim.” dedi. Herkes bir miktar söyledi. O da o zamana göre bayağı büyük bir rakam söyledi. İyi bir mobilyacı arkadaş. Çok yüksek bir para söyledi. Birkaç gün sonra bana anlatıyor. Kendisinin başından geçmiş olay.

Nur içinde yatsın çok cömert, çok iyi bir babası vardı. Allah kabrini cennet bahçesi eylesin. Ruhunu şâd eylesin.

Babasının bir arkadaşı yolda bunu yakalamış, “Gel buraya yeğenim.” demiş. Babasının arkadaşı olduğu için ilgileniyor. “Yeğen” diyor ama o da evli, çoluk çocuk sahibi insan. Dükkânı var, işi, apartmanı var... Her şeyi var. Toy tecrübesiz bir insan değil. Adam;

“Gel bakalım buraya.” demiş.

“Buyur amca.” demiş.

Tabii babasının arkadaşı olduğu için “amca” diyor.

“Sen dün akşam bir vakıfta hayra şu kadar külliyetli para vermişsin!” demiş.

“Evet, ben Allah kabul ederse öyle bir söz verdim, doğru duymuşsun.”

“Öyle yapma, çocukluk etme! Olur mu, o kadar çok para öyle pattadak hayra verilir mi?!..”

“Amca, dünya fâni! Senin arkadaşın olan babam vefat ediverdi. Bize de bir gün ölüm gelecek, hayır yapmamız lazım.”

Böyle deyince adam bu sözden alınmış:

“Bana bak yeğenim, beni ölümlle korkutma!” demiş.

Tabii o kendisini savunmak için söylüyor ama bir de ondan alınmış:

“Beni ölümlle tehdit etme!” demiş.

“Yok, tehdit etmiyorum. Âhirete sermaye olsun diye verdim, kendim için söylüyorum.” demiş.

Yeminle söylüyor:

“Birkaç gün sonra o adamın başına öyle bir hâl geldi ki ibret-i âlem! Adapazarı'nın en merkezî, en kıymetli, en pahalı yerinde çok büyük bir boş arazisi, arsası vardı. Oraya iş hanı vs. yapmayı düşünüyordu. Milyarlar akacaktı. Çok kârlı bir yer. Belediye meclisi karar almış, istimlak edivermiş!”

“İstimlak ederse istimlak bedelini verirler...”

Senin bu sözüne herkes güler!

Belediye istimlak bedelini neye göre verecek?

Beyannameye göre verecek. Beyannameye sen onun kıymetini ne kadar gösterdiysen öyle verecek. Hakiki fiyatını vermez ki! Taksit taksit verecek, öldürecek. Gitti...

“Benim verdiğim hayrı ayıpladı, bana vermemeyi öğütledi ama Allah onun vermediği parasını benim verdiğim hayrın belki yüz katını elinden çatır çatır aldı!” diyor. İşte misal!

Cenâb-ı Hak cömertlik yapana verir, valahi malı azalmaz! Cimrilik yapanın da malını azaltır, elinden alır, telefata verir!

Allah korusun. Allah yanlış iş yaptırmaz. Arabası kaza yapar, gemisi batar, harmanını yanar... Eski yeni duyduğumuz pek çok hikâyeler var. Birisi başına gelir. Cenâb-ı Hak bir yerden iyilerin duasını kabul ediyor, zararını telafi ediyor bir yerden kötülerini de cezalandırmak için onlara başka zararlar verebiliyor. Kâdir-i mutlak! Her yaptığı işi yapmaya kâdir ve Cenâb-ı Hakk'ın her yaptığı iş de hikmetli! Onun için insanın, sağlığında hayır yapması lazım. Allah hepimize helal para kazanmayı ve hayır yapmayı nasip etsin.

d. İslam'ın Dayanağı, Esası

دِعَامَةُ الدِّينِ وَأَسَاسُهُ الْمَعْرِفَةُ بِاللَّهِ وَالْيَقِينُ
وَالْعَقْلُ النَّافِعُ. قِيلَ: وَمَا الْعَقْلُ النَّافِعُ؟ قَالَ: الْكَفُّ
عَنْ مَعَاصِي اللَّهِ، وَالْحِرْصُ عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ.

*Diâmetü'd-dîni ve esâsühû el-ma'rifetü
billâhi ve'l-yakiynü ve'l-aklü'n-nâfiu kîle ve
ma'l-aklü'n-nâfiü kâle el-keffü an maâsillâhi
ve'l-hırsü alâ tâatillâhi azze ve celle.*

*Sadaka Resûlullah fî mâ kâl ev ke mâ
kâl.*

Hadîs-i şerîf Deylemî rahmetullahi aleyh tarafından *Müsnedü'l-firdevs* isimli meşhur hadis kitabında kaydedilmiş. Hadîs-i şerifi Hz. Âişe-i Sıddîka validemiz Peygamber Efendimiz'den rivayet etmiş. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

*Diâmetü'd-dîni ve esâsühû el-ma'rifetü
billâhi.* Dinin, İslâm'ın dayanağı, esası, temeli, direği ve can alacak en kıymetli şeyleri Allah'ı bilmektir, mârifetullahtır!" *Ve'l-yakiynü.* "Sapasağlam imandır." *Ve'l-aklü'n-nâfiu.* Faydalı akıldır!"

Dinin esası bunlardır.

Direği, temeli özü ve esası nedir?

Efendimiz üç şey söylüyor: Birincisi mârifetullah, ikincisi yakîn!

Yakîn ne demek?

“Sapasağlam iman” demek. İman olmadı mı hiç kıymeti yok!

Üçüncüsü:

el-aklü'n-nâfiu. “Fayda veren akıl.”

Dediler ki;

Ve me'l-aklü'n-nâfiü. “Yâ Resûlallah! Mârifetullahı anladık, Allah'ı bilen ârif bir insan olacak. Müslüman; mârifetullaha nail ve sail olmuş bir insan olacak. Bunu anladık. Bir, Allah'ı bilen insan. İkincisi, imanı sapasağlam olacak, tereddütsüz!”

Yakîn ne demek?

Yakîn Arapça bir kelime. Türkçe'deki “yakın” ile alakalı değil.

“Sizin ev bizim eve yakın.”

O Türkçe; “Yakın, az mesafe” demek. O ayrı.

Arapça'da yakîn; "hiç tereddütsüz inanmak" demek. Hiç tereddüdü şekki şüphesi, acaba öyle mi ki diye duraksaması olmayan sapasağlam imana yakîn derler. Pırıl pırıl, sapasağlam.

"Yahu dünyada Washington diye bir şehir var diyorlar ama acaba var mı?.."

"Var."

"Gördün mü?.."

"Görmedim."

"Ben Brezilya'yı gördüm."

"Brezilya diye bir ülke var mı dünyada?.."

"Var."

"Gördün mü?.."

"Görmedim."

"Nereden biliyorsun?.."

"Biliyorum."

"Yahu palavra, masal, yalan olmasın. Bu iş uydurma olmasın?!.."

"Yok, kesin biliyorum!"

Buna ne derler?

Yakîn.

“Kesin biliyorum.”

“Ama görmedi?!..”

Olsun, kesin biliyorum. Biz birçok şeyi görmediğimiz hâlde kesin biliyoruz.

“Amerika var mı?”

Var.

“New York var mı?”

Var.

“Brezilya var mı?..”

Var. Görmeden biliyoruz!

“Atomu gördün mü?”

“Yok, görmedim ama var.”

Bilgi. Bilgi ama hiç tereddütümüz yok. Tereddütsüz bilgiye, inanca yakîn derler.

Eğer böyle, bilgi olarak biliyorsa ilme’l-yakîn derler. Eğer görmüşse ayne’l-yakîn derler.

“Avustralya diye bir ülke var mı, o Brezilya’dan da uzaktaymış...”

“Var, var var!”

“Niye öyle çok canlı canlı bağıırıyor-sun?..”

“Yahu ben gördüm. Buraya oradan geldim. Ben orada bir şehirde yaşıyorum. Ben gördüm orayı, var.”

Görerek söylüyorsa ona *ayne’l-yakîn* derler.

Bütün esrarı ile teferruatı ile biliyorsa ona da *hakke’l-yakîn* derler. Tam hakkıyla bilmek gerek. Ama hepsi de tereddütsüz bilgi. Dinin esası budur.

Bizim fakültede bir kadın hoca vardı. Ben ona bazı konularda yardımcı olmuşum. Doçentlik imtihanına girecekti. Farsça bilmiyordu, ben ona Farsça öğrettim. Bana çok hürmet ediyor, ayağa kalkıyor... Benden yaşça büyük, belki benim bir buçuk fazla yaşımdaydı. Hürmet ediyor; hocam diyor, oturtuyor, ikram ediyor... Çünkü benden bir şeyler öğrendi, istifade etti. Bana çok iltifat ediyor. Ben de onun saygısına karşı mukabele etmeye çalışıyorum. Dedi ki;

“Benim rahmetli anacığım beni ne zahmetlerle büyüttü. Ne fedakârlıklar yaptı.”

“Öyle yapmışsa muhakkak Allah mükâfatlandırmıştır! Ruhu şâddır, Allah âhîrette cennette buluştursun...” falan dedim.

“Acaba âhîret var mı?” diyor.

Hem “Müslümanım.” diyor hem İlâhiyat fakültesinde görev yapıyor. Hem ölmüş olan anacığın acıyor ama hem de “Âhîret var mı ki acaba?..” diyor.

“Var tabii! Kesin var!”

Öyle kesin diyemiyor. O zaman onun dini çürük!

Dinin ana direği, temeli:

1.Allah’ı bilmektir, mârifettullahtır, ârif olmaktır.

2.İmanın sağlam olmasıdır.

3.Faydalı bir kafaya, akla sahip olmasıdır.

Faydalı, zararlı değil!

Dediler ki;

Ve me'l-aklü'n-nâfiu. “Bu faydalı akıl nasıl olur?”

Aklı da biliyoruz faydalı sözünü de biliyoruz da faydalı akıl kimin aklıdır zararlı akıl kimin aklıdır?

Herkesin kafasında beyin var. Doktorlar, beyinde de aklı var diyor. Ona da inanıyoruz. Koyunu da kestiğimiz zaman hakikaten içinden beyin çıkıyor. Herkesin bir beyini var, akıl da beyindeymiş.

Kimin aklı faydalı akıl, kiminki faydasız akıl?..

Geçen gün televizyonda Türkiye'yi gösterdi. Heykeltıraşın birisi Türkiye'de, Bodrum Marmaris'de, lüks, Kenan Evren'in yaşadığı bir yerlerde veya Antalya, Side'de. Neresi ise bir yerde... Unuttum. Denizin içine taş attırdı. Taş değil, kocaman bir kaya... Onu atmak da kolay değil. Bin bir zahmetle denizin içine attırdı.

“Ne yapacak bakalım...”

Ondan sonra da kendisi dalgıç elbisesini, tüpü vs. giydi.

“Allah Allah! Ne yapacak bakalım?”

Eline murcu, çekici aldı. Suyun altına daldı. Suyun altında o taşı yapmaya başladı.

“Be adam! Sen aklın var mı?!..”

“Var.”

“Nerede?..”

Orada bir yunus heykeli yaptı. Kıvrık bir balık heykeli... Yunus heykeli yapsan ne olur yapmasan ne olur! Âhirete ne faydası var. Bu bir. Sonra yunus heykelini dışarıda yapsa idin bir haftada bitirecektin. Aşağıda bir ayda bitiremedin. Daldın daldın çıktın. Tüpleri harcadın, sıkıntıyı çektin. Sonra murca çekici vurduğun zaman suyun içinde çekici hızlı vuramazsın. Suyun kaldırma kuvvetinden dolayı vurduğun zaman çekiç çok yavaş gider. Bin bir de zorluk çektin. Bence işte faydasız aklın bir tanesi bu!

Yaptığı şey incirin çekirdeğini dolduracak kadar bir faydaya sahip değil!

Neden yaptın, ne işe yarar? Kim ona “Allah razı olsun.” der?..

Fukaranın birisine biraz parasını verseydi o işi yaptığı masraflara karşılık candan dua

ederdi, âhiretine faydası olurdu. Faydasız aklın misâli!

Efendimiz faydalı aklı nasıl tarif etmiş, ona bakalım:

el-keffü an maâsillâhi. "Allah'a isyanlardan geri çekilmektir." *Ve'l-hırsü alâ tâatillâhi azze ve celle.* "Aziz ve Celil olan Allah'a karşı ibadet ve taat yapmaya aşklı şevkli olmaktır."

Akıl budur.

Neden?

Çünkü günahlardan kaçındı mı ibadetleri yaptı mı Allah sever. Ömrünü güzel şeylerle geçirince âhirette de rahat eder, faydasını görür. Al sana akıllı bir seçmenin faydalı bir akıl sonucu!

Bir insan eğer otuz tane fakülte bitirse salonunun duvarını diplomalarla doldursa o adam sonuçta âhirete gidecekse veya öldükten sonra cehenneme atılacaksa cehennemlik ise ne kıymeti var?!.. Mühim olan ebedî, sonsuz, nihayeti olmayan mükâfatı kazanmak!

Dünyada o kadar çok yoksul insan var ki o kadar yapılacak hayır hasenât var ki insan-

ların güzel şeylere o kadar çok çalışması lazım ki kahvede duranlara acımamız lazım. Salonları, stadyumları dolduranlara acımamız lazım. O spor değil ki! 20 bin kişinin kış gününde gece yarısında bilet alacağım diye kuyruğa girmesi, battaniyelere sarılması, ondan sonra da falanca takımla falanca takımın maçını seyredeceğim diye betona oturması, zattürre olması, basur illetine tutulması... Sporla ne ilgisi var?!..

Fenerbahçe ile Beşiktaş'ın şampiyonluk maçı olacakmış da falan filana ne lüzum var?!..

Bana ne! Onlara ne! 22 kişi koşturuyorsa spor yapıyorsa onlar yapıyor. Koşma sporu, idmanı yapıyor o kadar. O spor değil, başka bir şey! Dinleyicilerin hepsinin sıhhati gidiyor. Olmaz! İnsanın kendi sağlığı yerine geliyorsa adaleleri sağlamlaşıyorsa kemikleri geliyorsa ciğeri geliyorsa işte spor o!

Burada neyi anlatmaya çalışıyoruz?

Faydalı olan şeyle faydasız olan şeyi anlatmaya çalışıyoruz. Hayatta faydalı şeyler çoktur, faydalıları seçmeli; zararlı şeyler çok-

tur, zararlılardan kaçınmalı. Boş şeyler de çoktur, boş şeyler ile oyalanmamalı.

Boş şeylerin, faydasız şeylerin adı nedir?

Malayani.

Falancalar malayani konuşuyor, ne demek?

“Boş konuşuyor” demek.

İşe yaramaz, boş boş konuşuyor. Zevzeklik, gevezelik...

Allahu Teâlâ hazretleri bizlere bu üç özelliği ihsan eylesin:

Birisi Allah’ı bilmek!

Pek çok kimse Allah’ı bilmiyor.

İkincisi sağlam imana sahip olmak!

Pek çok kimse imanında sağlam değil. Bir sürü tereddütlerle bocalayıp duruyor.

Üçüncüsü faydalı akıl!

Pek çok kimse aklını hayra harcamıyor, akılsızca işler yapıyor.

Allah bize mârifetullahı ihsan etsin. Yakîni, tereddütsüz imanı ihsan etsin. Bir de faydalı bir akıl versin.

Mârifetullah, Allah'ı bilmek! İsterseniz camideki insanları, cemaati, isterseniz müftüleri, imamları imtihan edin! İsterseniz üniversite profesörlerini imtihan edin! Bakalım neler diyecek... Kimisi; "Cennet de cehennem de bu dünyada, âhiret yok!" diyor. Gitti! Allah'ı bilmiyor. Kimisi Allah'ın kudretine inanmıyor, kimisi Rezzâklığına inanmıyor. Kimisi Allah'a tapacak, ibadet edecek yerde ineğe tapıyor, kimisi heykele tapıyor. Kimisi yıldıza, güneşe tapıyor. Hâlen yirminci yüzyılda!

"Japonların dini ne?"

"Şintoizm."

"Japonlar kime tapar?"

"Güneşe tapar."

"Hem de nasıl idare edilir?"

"İmparatorlukla."

"İmparator kim?"

"Güneşin oğlu."

Güleceğiniz geliyor mu gelmiyor mu?

İmparator, kutsal adam; güneşin oğlu. Güneşe tapıyorlar.

Japon bayrağında ne var?

Kırmızı bir yuvarlak var.

Dindarlıklarından! Ama yamuk dindarlıklarından bayrağa bile o şekli koymuşlar, imparator da güneşin oğlu imiş.

Peki niye ölüyor, niye hastalanıyor?!..

Hintliler öküze tapıyorlar. Öküz caddede bir taraftan öbür tarafa geçerken arabaların hepsi duruyor. Gık diyemiyorlar, kış, höt, oha diyemiyorlar. Yapamıyorlar.

Neden?

Ona kutsallık vermişler, ona tapıyorlar. Hayret edilecek bir şey. Şaşılacak acayıplıklar! Allah'ı bilmiyor!

Müslümanları da imtihan edecek olursak!..

Türkiye'den bir fabrikatör tanıdık; "Falanca camiye gidiyorum." dedi. Sirkeci'nin üst tarafında Âşir Efendi Camii var. Büyük toptancı kumaşçıların olduğu mıntıka. Mahmutpaşa'nın aşağı tarafı, Sirkeci'nin yan tarafı. Âşir Efendi Camii; seçkin, zengin insanların, dindarların gittiği cami.

“Ben oraya devam ediyorum. Camiden, cemaatten arkadaş olduğumuz kimselere sordum. Çok büyük çoğunluğu *sübhânallah* ne demek bilmiyor hocam! O kadar *sübhânallah* diyor, yatıyor *sübhanallâh* diyor; eğiliyor *sübhanallah*; tesbihi eline alıyor *sübhânallah*... *Sübhânallah*’ın mânasını bilmiyor hocam.” dedi. Hayretle bana gelmiş; “Aman hocam, bunlara kitap basalım dağıtalım” diyor. Sonra bir kitap bastırdı, dağıttı.

Sübhânallah; “Senin hiçbir noksanlığın, eksiğin yok, her türlü kusurdan münezzehsin yâ Rabbi!” demek. Bilmiyor. Dolayısıyla Allah’ı bilmiyor! Allah’ın kullarına nasıl muamele ettiğini, neleri sevdiğini, nelere gazap ettiğini bilmiyor!..

Allah gazap eder.

Kime gazap eder?

Bir insan; bir münafığa, fâsık fâcire “Efendim.” derse Allah gazap eder! Münafığa, fâsiğâ yüz vermeyeceksin!

Allah kendisine dua etmeyene gazap edermiş. Hadîs-i şerîflerde okumadık mı?

Allah Allah! Dünyanın zenginleri isteyene kızar, Cenâb-ı Hak Teâlâ istemeyene kızıyor! İstemeyen kuluna gazap ediyor, isteyenini seviyor!

Dua, ibadet... Hem istediğini veriyor hem de seviyor. İstemeyene gazap ediyor. Cenâb-ı Hak'ı bileceksin. Bilen ona göre davranır.

Hatta Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“Ayakkabınızın bağcığı kopsa Allah'tan isteyin!”

Bu, beni çok etkilemiş olan bir hadîs-i şerîf. Ben o hadîs-i şerîfi duymadan önce ufak tefek şeyler ayıp olur, istenmez diye düşünürdüm. Ama Cenâb-ı Hak istenmesini seviyor, onun için isteyeceksin.

Peki, Allah sana ayakkabının bağcığını nasıl gönderir?

O göndermek istedi mi gönderir!

Nasipse gelir Hint'ten Yemen'den

Nasip değilse düşer çenenden

[Lokmayı ağzına] kadar getirirsin, elin bir sallanır; toprağa düşer, yiyemezsin. Gitti, nasip değil. Allah istedi mi ulaştırır.

Nasıl ulaştırır?

Mersin’de bir müteahhit ağlayarak anlattı:

“Hocam, ben dürüst çalışmaya, verdiği sözü tutmaya çalışan bir müteahhidim. Her şeyin muntazam olmasına dikkat ederim, gayret ederim. Sözüme de sâdık olmayı severim. Borcumu da vaktinde ödemeyi severim. Bir gün büyük bir borcumun vadesi geldi. O güne kadar da dairelerim satılmadı. Bir kuruş param yok! Bir yerden de bulamadım. Ertesi gün de borcun vadesi geliyor. Ama çok büyük bir rakam. Sağdan soldan [isteyip de] az sonra veririm diyecek gibi değil! Herkeste de arasan bulunmayacak bir para! Para yok...” diyor.

Sabah namazında el açmış, demiş ki;

“Yâ Rabbi! Sen benim hâlimi, huyumu, içimi dışımı, her şeyimi biliyorsun. Ben borcumu sâdık olmak istiyorum. Alacaklıyı üzmem istemiyorum. Borcumu zamanında ona

vermek istiyorum. Dairem var ama... Zaten apartmanı yapacağım diye borçlandım. Çi-mentoydu, demirdi, işçi parasıydı, vergiydi... Ama şu anda param yok! Bugün de borcu ödemem lazım. Hiçbir yerden de ümit yo yâ Rabbi! Sen bilirsin. Sen beni mahcup et-me!..”

Sabah şantiyesine, işe gitmiş.

“Hocam, vallahülazîm iki Alamanyacı geldi...”

Öyle diyorlar ya, Almanya’dan gelen işçi-lerin adı o ya.

“Geldiler, binayı gezdiler. İki tane daire beğendiler. Parayı peşin ödediler, gittiler. Ben de hiç mahcup olmadan alacaklıma bor-cumu ödedim.” diyor.

Ama sabah dua etti!

Bir misal daha anlatayım:

Allah her şeye kâdir... Bunları Allah’ı bil-mekten açıyoruz. Sohbetin temeli, kökeni orası.

Olmuş bir hadise daha anlatacağım:

Benim fakülteden talebem olmuş olan bir müftü.

Ama bizim fakülteye kimler talebe olarak geldi?

Saçı sakalı ağarmış insanlar talebe olarak geldi; bizim talebemiz oldu, mezun oldu. Bu da yaşlı talebelerimden. Fakülteye vaiz iken geldi. Ondan sonra fakülteden diploma aldı. Bir yere müftü oldu. Dürüst bir insan, yaşlı. Allah rahmet eylesin, o anlatıyor.

Müftülük yaptığı ilde bir kuraklık olmuş ki toprak çatlamış! Mahsul ekecekler, toprak çatır çatır çatlamış, çok uzun devam etmiş. Millet bunalmış hatta sular bile azalmış. Çok da önemli bir ziraat ili. Adını mahsustan söylemiyorum. Belki araştırırsınız da adını öğrenirsiniz diye korkumdan söylemiyorum. Vaizlerden diyanette müftülüğe bağlı, müftülüğe gelip gidenlerden bir tanesi müftüye demiş ki;

“Yahu hocam, yağmur duasına çıksak ya! Allah’tan isteyelim. Cenâb-ı Mevlâ’dan isteyelim, yağmur versin...”

“İyi, tamam, yağmur duasına çıkalım. Güzel söyledin, iyi düşündün, Allah razı olsun. Ne zaman yapalım?”

“Cumartesi günü yapalım.”

İlçelere, her tarafa haftanın başından haber göndermişler. Cumartesi günü falanca meydanda yağmur duasına çıkacağız, herkes gelsin, diye katılım istiyorlar. Fakat cuma günü olmuş, bir memur telaşlı telaşlı gelmiş:

“Müftü efendi!”

“Ne var?”

“Yahu biz ne yaptık? Ne yaptık biz, binlerce insanı toplantıya çağırdık. Yağmur duası için çağırdık.”

“Örfî idare yok mu?”

“Eyvah, örfî idare var!”

Beş kişinin bir araya gelmesi yasak. Tanklar dolaşüyor. Askerler silahlı, sokağa çıkma yasağı var. Belli saatlerden sonra toplantı da yasak. Bütün toplantılar, gösteriler yasak!

Eyvah, şimdi ne olacak! Herkesi de çağırdılar. Gelmeyin de diyemezler. Askerler

adamı hapse atarlar. Onun bulunduğu ilde vali falan yok. Bir generalin, örfî idare komutanının valilik, belediye başkanlığı hepsi elinde... Hem vali hem belediye başkanı hem komutan hem de bölgenin komutanı. General. Al başına belayı! Hadi bakalım.

Şimdi ne olacak?

Sen, o kadar insanı meydana çağır, örfî idarenin, sıkıyönetimin sımsıkı olduğu bir zamanda sen insanları topla da yağmur duasına çık! Müftü efendiye bunu böyle söyleyin-ce kara kara düşünmüş. Müftü efendi;

“Ben bu işi hallederim.” demiş.

Bizim talebe ama benden yaşlı. Allah rahmet eylesin, iyi biri. Kalkmış, komutanın makamına gitmiş. Komutana haber vermişler.

“Efendim, vilayetin müftüsü geldi.”

“Buyur, buyursun gelsin.” demiş.

Bekletmemiş. Hcaya hürmet etmiş. Beklesin, dememiş. Aynı zamanda vali olduğundan, müftülük de vilayete bağlı olduğundan, ast-üst ilişkileri yönünden de tabii bekletmesi uygun olmaz. Gelsin içeri, demiş. Bu içeriye girmiş:

“Komutanım, haydi buyurun, sizi almaya geldim.” demiş.

“Hocaefendi, beni nereye götürüyorsunuz?” demiş.

“Paşam, kuraklık var, kuraklıktan dolayı yağmur duasına çıkacaktık ya, halkın hepsi toplandı. Şimdi valisini, paşasını başında görmek ister. Buyurun gidiyoruz, ben sizi almaya geldim.” demiş.

Paşada bir renk değişmiş, şafak atmış.

“Hocam, beni bu işlere bulaştırma. Benim işim çok, randevularım var. Siz gidin, benden de selam söyleyin.” demiş.

Zaten maksat başka, kurnazlık yapmış. Ondan sonra meydana gitmişler. Artık örfi idareden sıkıntı yok!

“Meydana gittik ama gökyüzüne bakıyorum, masmavi. Çatır çatır, pırıl pırıl güneş; bir bulutçuk yok!” diyor. Zaten hafta boyunca da mahallî gazeteler konuyu almışlar. Kimisi tenkit etmiş:

“Yirminci yüzyılda işimiz duaya kaldı!”

Her zaman dua, ne var yani? Yüzyılla ne ilgisi var?!.. Yirminci yüzyıl; işimiz duaya kaldı, işimiz Allah'a kaldı!”

Zaten Allah'ta!

Ne demek?

Sen Allah'a kalmadığı zaman kendin mi iş yapıyorsun a şaşkın! Allah'ı bilmemek! Bu lafı söyleyenler Allah'ı bilmiyor. Bilmeden cahilce konuşma, bir sürü laf... Olmaz böyle şey!

Bazı kurnaz gazeteciler de gitmiş; “Cumartesi günü yağış bekleniyor mu?” diye meteorolojiye sormuş. Şeytanlara bak, nasıl her yerden çalışıyorlar!

Meteoroloji de; “Yağmur ihtimali yok!” dememiş mi, dine karşı olanlar sevinçli!

Meteorolojiye sordular: “Yağmur ihtimali yok, tahminlere göre hava açık ve güneşli olacak!” Yağış yok!”

Öyle olmuyor mu, karşınıza çıkmıyor mu? Şu derece olacak bu derece olacak, gece bu kadar gündüz bu kadar...

“Sonra ben oraya gittim. Gökyüzü güneşli olunca beni bir korku aldı. O kadar ahali

geldi. Bizim de göbeğimize kadar sakal var. Hoca geçiniyoruz, müftü geçiniyoruz, bir sürü hocalar müftüler geldiler.” diyor.

İltica etmiş:

“Yâ Rabbi! Ben senin kusurlu, günahkâr bir kulunum. Yüzüm kara, elim boş. Ama bu ahali bir haftadır bu işin dedikodusunu yaptı. Şimdi sen bu yağmuru yağdırmazsan yağdırmazsın. Yağdırırsan yağdırırsın. Her şeye kâdirsin!”

Allah’ı biliyor!

“Her şeye kâdirsin, yağdırmazsan yağdırmazsın ama bunlar artık müslümanlara yapmadıklarını koymazlar. Yirminci yüzyılda dua da ne oluyormuş, derler. Duaya mı kaldı iş, Allah’a mı kaldı iş, derler... Sen ehl-i imanı mahcup etme yâ Rabbi!” demiş.

“Yağmur duasına çıktık, elimizi açtık dua ettik. Aşk ile şevk ile bütün toplanan ahali dua etti. Vallahi dağılmadan yağmur yağmaya başladı! Hem de meteorolojinin ‘Hiç yağmur yağmayacak!’ dediği günde şakır şakır yağmur yağdı. Daha meydandan dağılmadan!..” diyor.

Hatta vekâleten paşanın yerine gelen albay gazetecilere dönmüş;

“Terbiyesizler! İşte yağıyor. Gördünüz mü? Bütün hafta böyle konuştunuz!..” demiş, onlara asker usulü epeyce bir bağırmış çağır-mış. Onlar da gık diyememişler, çünkü ıslan-mışlar, üstlerine yağmur yağmış. İşte cenâb-ı hakkı bilenle bilmeyenin görüldüğü ve cenâb-ı hakkın duaları kabul edebildiğinin misali.

Allah bizi cenâb-ı hakkı bilen, ona güzel kulluk eden, sağlam iman sahibi, aklını hayra kullanan, hayırlı yolda kullanan insanlardan eylesin.

el-Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

6 Recep 1421 / 05.10.2000

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

